

SLOVENSKI NAROD.

Ima vsak dan, izveniš ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrto leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrto leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Našim slovenskim učiteljem.

Ondan smo bili izpregovorili besedo do naših študentov, posebno odraščanih, prosé in opominjaje jih, naj delajo za narod med šolskimi počitnicami. Kakor od raznih krajev Slovenije doznajemo in čutimo, naša beseda nij bila zastoj govornja.

Naj nam bode dovoljeno, obrniti se denes do naših slovenskih učiteljev po deželi. Tudi oni imajo zdaj večidel počitnice in ker med narodom žive, imajo vpliva nanj. Že zdaj so učitelji važen faktor v narodovem življenju in bodo tem važnejši postali, čem bolj bode naša narodna stvar napredka in omike prodirala in rasla. Kakor so se držali po večjem učitelji do zdaj, more svobodomiselna narodna stranka z njimi zadovoljna biti. Ko se je bilo namreč pred tremi leti skoro bati, da se ne bi število onih učiteljev preveč množilo, ki bi proti narodu in z nemško vlado potegnili — moremo denes z zadostjenjem konstatovati, da izvzemši jako malo številce breznačajnikov, stoji celo naše učiteljstvo z nami za narodne pravice.

Nove šolske postave, ki dajejo učiteljstvu svobodno dihati ter ga oproste od ne vrednih verig, ki mu jih je stari čas nakladal, smo mi v „Slovenskem Narodu“ priznali, in priznali so jih naši politični prijatelji. Svobodomiselna narodna stranka je popolnem na strani učiteljstva in proti onim duhovnikom, ki hote šolo nazaj pod-se dobiti. Mi smo od strani poslednjih gospodov bili zavoljo tega često napadani, rovalo se je in ruje se še zavoljo tega proti nam in našemu

organu. Za to imamo z žrtvami in nesebičnostjo pridobljeno pravico do slovenskih narodnih učiteljev priti z željo, da kakor se je naša svobodomiselna narodna stranka potegnila za nje, tako naj tudi učitelji ves svoj upliv, vse svoje politično delovanje v to postavijo, da delajo (ne za nas) temuž za naše ideje, za naše kandidate pri bodočih volitvah, za razširjanje naših novin.

In kako morejo naši učitelji drugače delati? Vendar ne morejo agitirati za one, ki so jih za sluge rabili in jim pri vsaki priliki čutiti dali, da jih imajo za sluge. Širitelji omike med narodom, morajo hoditi z napredno stranko; z ono nemajo nič zajednega z onimi, ki celo besedo „omika“ zasmejujo. Da bi pa v boji, ki se bije, roke križem držali in gledali, to bi bilo pogubno za nje same. Oni morajo vedeti, da zmagamo le, ako vsak svojo moč zastavi, ako vsak posamezen po svoji zmožnosti in v svojem širjem ali ožjem okrožji stori, kar največ more. Da bodo učitelji to pri prihodnjih volitvah storili, smemo tedaj od njih pričakovati.

Oni duhovniki, ki drže z reakcionarno stranko, bodo delali in že delajo na vse kriplice proti našim možem; oni bodo silili se povsod za volilne može. Učitelji naj kolikor morejo ljudstvo podučijo, da bode neodvisne može volilo. — Vemo, da je taka agitacija za učitelje jako težavna. Vemo, da je učitelj (v nekateri zapuščeni občini poleg duhovna skoro edini omikani človek) navezan že v socialnem življenju, v družabnem obziru na duhovnika. Teško mu je, „zameriti“ se. Ali — v političnem življenju ne velja osobna simpatija. Narod gre nad vse, tudi

nad prijateljstvo. Navaditi se moramo mi in naši protivniki, da bomo znali v socialnem življenju z lepo in kot izobraženi ljudje med soboj izhajati, — če prav bi si v političnih vprašanjih hudo nasprotovali. Amicus Plato, sed magis amica veritas.

Torej slovenski učitelji, naša napredno-narodna stvar, ki je tudi vaš interes, se za naša na vašo odločno delavnost.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. avgusta.

Kedaj se bodo **direktne volitve** razpisale, ministerstvo še nij odločilo. Gotovo je samo to, da se novi državni zbor skliče meseca novembra za kratek čas, da reši naj-silnejša opravila in državni proračun za leto 1874. Potem se zasedanje odloži in se skličejo deželni zbori. Vendar so to le kombinacije, dokler dozdani državni zbor nij razpuščen. Raušerjev „Volksfreund“ gotovo pričakuje, da cesar ne bode „čez noč“ odločil o razpuščenju državnega zbora in razpisanju novih volitev. Drjavni zbor ima svoj mandat od deželnih zborov in je veljaven do 27. decembra 1877, s katerim dnevom poteče šestletna doba deželnih zborov. Ako tedaj cesar neče, ga nikdo ne more siliti, da pred tem časom razpusti državni zbor. Postava o direktnih volitvah bi potem stoprva leta 1877 v življenje stopila.

V **Pragi** so ustavoverci postavili centralni volilni odbor za celo Češko. Osrednji odbor si je izvolil za predsednika Herbsta. Kandidatov se dosti oglašajo, a postavljeni bodo le oni, kateri prikimajo Hrbstu in njegovi kliki.

Hrvatski deželni zbor je s cesarskim pismom od 30. julija skupaj sklican na 25.

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Drugi del.

V.

(24. nadaljevanje.)

Pa se je pogledala v zercalo, in zopet povzdignila oči proti sliki, kar jej nij brnilo vsklikniti. — Pa tako grda menim da vendar še nijsem, da bi se me bilo treba strašiti.

— Vi ste najkrasnejša, najnedolžnejša, najljubeznjivša vseh žensk, rečem jej poljubovaje jej roko sè strastjo, katere motivov si niti domišljala nij.

Ko se ozrem, se vrata odpró in Meta vstopi. Kadar je ona hotela, šla je tako tiho in na lahko, da se nij dalo slišati. V tem trenutku se mi je zdela nelepá. Nekateré krajine, gospá, so take, da nemajo njenega čara na sebi, le igranje luči jih naredi krasne,

da se imajo rajše, nego katera si bodi prijetna in smehljajoča se dežela. Tudi duša ima svojo luč, ki spreminja obličje, in baš zato se mi je Meta časi zdela čarovna; a zapazil sem, da si je bila zraven gospeje Mauserre redkokrat na dobrem, ne poradi efekta nemogoče primere, nego ker je čutila v njenej navzočnosti muko, silo, neugodno tajnost, kojo je izkušala skrivati. Uzrok takega ravnanja mi je bil nekaj časa znan.

Gledala naji je osupnena, izraz njene postave je bil trd, v zadregi. — Veste kaj sva govorila? vprašam jo jaz. Gospa Mauserre mi je trdila, da je njen portrét lepši, nego ona.

— Oni, ki je delal sliko, je velik umetelnik, odgovori ona; oni, ki je delal modél, je pač več, neko umetelnik.

— To je stvar, ki se dá razsvetliti mej menoj in med bogom, rečem jaz; a portrétu so v tem na boljem, da se ne starajo, gospá. Mauserre-ova pa trdi, da misli postati stara žena tridesetih let.

— Ah, gospá, mej nama sem jaz sta-

reja ženska, akopram imam še le štiri in dvajset let, odgovori Meta z melanholičnim akcentom.

— Vidva sta oba poredna prilizovalca, deje gospá Mauserre. Midva sva govorila o nekej drugej stvari, draga moja; prejela sem naime list...

— Gospá, sežem jej jaz v besedo, kralj Ludvik XIV. je imel navado rekati, da se ne sme bahati prehitro z bodočnostjo, kajti s tem se ugrabi izidu miloba, ki jo ima vesela novost.

— Glejte, kako je mislil Ludvik XIV., govori Meta; a mnenje gospoda Flamerina je, da se nij dobro zaupati vsakemu človeku.

— Kaj pravite? vsklikne gospá Mauserre-ova. Komu še čem zaupati, če vam ne? Vzemite, čitajte urno ta list; sigurna sem, da boste delili z menoj ginenje, koje mi je prouzročil.

Zvonec pokliče k obedu, njena beseda se ne da govoriti. Lulu, ki je bila uže gladna, nas priteče klicat. Med obedom gospod d'Arci svojega smelega in pikajočega humorja

avgusta t. l. Zboroval bode potem do oktobra. Ena glavnih nalog je sprava z Ogersko. Oficijozni listi trde, da je večina gotova za spravo.

Rusinski metropolit je 19. julija pisal pastirski list duhovnikom in vernim, v katerem govori o direktnih volitvah za državni zbor. V tem pastirskem listu pristopi metropolit h programu nižjeavstrijskih katolikov, kateri program se metropolitu pripraven zdi, da utrdi splošni in osebni blagor. Nižjeavstrijski katoliški program je nasproti državno-pravnemu, centralističen in ustavoveren. Metropolit želi, da se izvolijo ustavoverni, pa tudi inteligentni poslanci, ki so nemškega jezika še iz prejšnje šole zmožni ter v pravnih stvareh izvedeni.

Vnanje države.

Srbski knez Milan se bode, kakor se čuje, v drugej polovici meseca avgusta na Dunaj podal.

Ruske vladne novine objavljajo ukaz, da imajo dobiti oni, ki so se udeležili kivanske ekspedicije, srebrno medaljo z naslovom: „Za ekspedicijo v Kivo. 1873.“

Ruski listi poročajo, da se podade angleška vladarica prihodnjo zimo v Petrograd, da bode navzoča pri poroki svojega sina, vojvode Edinburškega, s carjevo hčerjo. — Iz Kive se je vrnil i drugi carski princ, ki se je udeležil srednjo-azijske ekspedicije. — Kakor smo uže povedali, bodo se vsi vojaki, ki so se kivanske vojske udeležili, dekorirali s srebrnimi medaljami. Vojskinci časa bode se računil pri odmerjenji penzije kot dvojni službeni čas; tretji mesec ekspedicije se bode štel za celo leto. Častniki, kateri so vse blago zgubili, ker so je morali poradi lagljejege pota popustiti ali sežgati, bodo se povoljno odškodovali. Tudi vojaki dobodo denarne darove. „Golos“ piše, da bode véliki knez Nikolaj Konstantinovič, ki je zdaj na Dunaji, vodil drugo ekspedicijo v Kivo, ki pa bode popolno znanstvena, ter bode šla ob Amu-Darji do Afganistana, in če bo možno, do virov omenjene reke.

Francoska je sklenila poslati na španjsko obalo tri korvete, ter naročila srednjemorskemu brodogradu naj bode pripravljeno na prvi poziv. — Thiers je dejal gospej Koechlinovej, ko mu je ta izročila krasno darilo in gospej iz Mülhause: „Brezštevlni dokazi udanosti, ki jih prejeman od vseh stranij, ne kažejo nehvaležnosti do mene. Narodna skupščina je delala po svojem pravu. Ker je bila njej politika drugačna nego meni, prevzela je zopet dolžnosti, ki jih je bila meni naložila. Ne bilo bi prav, da bi se pri-

nij brzdal. Bodi-si razmišljenost, bodi-si prodajanje pohlevnosti — prišla je Meta k mizi v zelenej, jutranjej obleki; napade jo tedaj z vojsko ter jo praša, zakaj sivo barvo tako ljubi, je-li to valjda izraz ljubavi do sivih sester. Ona se mu zahvali za pozornost, ki jo daje njenej toaleti ter mu odgovori, da so jo vedno zvali „miško“, da je rojena miška, da bo miška umrla, in da po tem tudi livrejo nosi. — Glejte, reče gospod d' Arci, vi mi razlagate veliko stvari. Vedno sem mislil, da ima dve biri čestiteljnikov, požiralci in glodalci; prvi lovijo komade, drugi jih glodajo s počasnim grizljanjem.

— S pridnostjo, gospod! deje mu ona malo nepotrpežljiva.

— O! deje gospod d' Arci, vaša čestiteljnost je zelo hvalevredna, vi si pridobite vsako srce; od Lulu do mene nij osebe tukaj, ki bi vas ne čestila.

— Njena tajnost je zelo priprosta, deje gospa Mauserre; ona pozablja sebe, da misli na druge.

— Prav to sem hotel jaz reči, odgovori on prazneč kupico.

(Dalje prihodnjič.)

toževal. Srečen sem, da sem našel pokoj, ki mi je bil toliko potreben.“

Francoski poslaniški legitimistične frakcije hočejo porabljeni počitnice narodne skupščine v to, da se udeležijo svetih procesij, na koje se pripravlja v različnih krajih dežele. Ljudstvo, posebno v vzhodnih provincijah demonstruje za Thiersa in njegove zasluge. — Grof pariški in princ Tionville sta se odpeljala na Dunaj, da bi pohodila grofa Chamborda. Pravijo, da ima biti ta pohod le čin dvorljivosti, in da se bodo politična pitanja le zelo nalahko omenjala.

Španjski list „Epoca“ piše, da Prusiji socijalni red Španije nij malomarna stvar. Nemška fregata „Friedrich Karl“ in angleška „Swiftsure“ sta prisilili fregati uporniški „Victoria“ in „Almansa“, ki ste bombardovali odprto mesto Almeria, da sti se vrnili iz Malage v Cartageno, kjer ste se zastražili. Contreras je na fregati „Friedrich Karl“. Valencija se bombarduje od treh stranij. Pričakuje se pomoči iz Aragonije, da se bode napad začel. Prusija tirja baje 1½ milijona za odvzetje „Vigilanta“. Kastelar je v seji kortesov 5. avgusta stavil predlog, naj se do 1. sept. seje nehajo. Don Carlos je odšel v Duraugo.

V Maurezi je streljal polk Cadix na svojega polkovnika. Nekatero kompanije tega in balijanskega polka so spodile svoje častnike. V Seville so čestitali 3. avgusta angleški, ruski in nemški konzul generalu Pavia zaradi vedenja vojne in varstva, ki so ga izkazale inostrancem. Vojaki so se polastili vseh pozicij do trdnjave Puntales. Meni se, da se kadiški uporniki ne bodo mogli dolgo braniti. V Valencijo je vojna uže prodrla. Granada se je podala. Andaluzija je čisto pomirjena.

Dopisi.

Od Kapel pri Brežicah 4. avgusta [Izv. dop.] Da se nam Slovincem že od nedkaj krivica od stranij Nemcev in nemškutarjev godi, je že navadna reč, katero smo trpeti vajeni. Ali toliko krivic prenašati, kolikor nam jih nekateri profesorji srednjih šol činijo (pač bolj c. kr. vlada. Ur.) je že nezaslišano in nas dela sužnje. Imel sem priliko, „Jahresbericht“ mariborske realke v roke dobiti. Pregledam ga ter zapazim, da je mej drugimi predmeti tudi francoski jezik v omenjeno realko vpeljan. Mislim si, no, so pač učenci omenjene realke izvrstne glavice, da so se že dva deželna jezika, slovenskega in nemškega in drugih predpisanih ved že prisvojili, ter jim časa ostaje, katerega porabijo za učenje tujega, zunaj naše države se govorečega jezika. Prečitam dalje in — vidim, da je materini jezik učencev samo „pogojno“ obligaten. Tedaj slovenski jezik na Slovenskem mej slovenskim ljudstvom kot prvi deželni jezik nij toliko vreden, da bi bil obligaten, mej tem, ko je tuji jezik kot obligatni vpeljan. — Katerega jezika pa bode večina mladine bolj potrebovala, slovenskega, nemškega ali francoskega? Koliko pa jih bode na Francosko šlo kruh iskat in koliko na Slovensko? Materinega jezika se tedaj le tisti uči, kateri hoče, in taci se najde mej nemarljivo mladino dovolj, ker si privošči rada prostega časa. Kaj nam hoče tedaj tako ravnanje in preziranje našega jezika v srednjih šolah na slovenskih tleh za slovensko ljudstvo osnovano, izraziti? — To nam je že res prenapeto. Da naši profesorji z našo mladino tako ravnaajo, bi se ne bili nadejali. Iz take odgoje že lahko naprej sklepamo, da dobimo nepatriotične, neznačajne in narodnemu napredku nasprotne može,

mesto da bi narodni napredek pospeševali in inteligencijo širili.

Nemci nam hočejo nemščino ne samo v srednje, nego tudi že v ljudske šole vsiliti in oni pa z našim jezikom tako po mačehovo ravnaajo, da ga še neobligatnega store, mesto, da bi služil kot učni jezik. Kaki ste vendar pedagogi? To je že preveliko zatiranje našega naroda. Ali profesorji omenjene realke našega jezika čisto zmožni niste? Če že imate toliko veselja do učenja jezikov, naučite se še jezika, katerega ljudstvo govori na tistih tleh, na katerih si vi svoj kruh služite. Mariborska realka je na slovenskih tleh za slovenske otroke, če jo pa že nemška deca tudi obiskovati hote, mora se že tem naredbam podvreči, kakor se mora tudi slovenska deca, če gre v nemške šole na Nemško, se v nemškem jeziku podučevati. — Povejte mi, v katerem jeziku pa bodo iz nemških šol izpuščeni mladeniči z našim slovenskim kmetom občevali? Za božjo voljo! Tolika krivica se nobenemu drugemu narodu ne godi. Kar se učenci slovenskega v ljudskih šolah nauče, pozabijo potem v srednjih šolah. Kaj tacega dragi profesorji ne bode mogli več prenašati. Tega smo že sili. Razvijanje našega naroda v sedanjem oživljenem in za narodni napredek navdušenem času ovirati, bilo bi že smešno. Da naš narod pred 20 leti zatrli niste, ga bodete sedaj toliko manj.

Iz Vipavskega 4. avg. [Izv. dop.] V poslednjih „Novicah“ oglasil se je na naše dopise — popolnem Zelen štil — nekdo s komentarom, — katerimu se na prvi hip spozna, da je izlezal iz peresa „gospoda“. Pred vsem so se „gospod“ potrudili glave naše „narodne inteligencije“ sešteti, in glej čudeža! našli so jih — tri ali štiri. Te številke niso sicer izrazili, pa kakor hitro pravijo da pri seštevanji že od prstov ene maziljene roke še nekoliko praznih ostane, bo pod tem „nekoliko“ še mazinec zastopiti, kateri željno čaka, da bi se še skoro tudi nanj firma kakega „gospoda penzionista“ obesila. Torej vsi drugi Vipavci ali prav za prav tržani, kateri si v dolžnost štejem se narodne imenovati, smo vam neinteligentni? — Kaj bo, požrimo tudi to, ali vendar z opazko, da Vas gospod za odločno mero v tej zadevi nikdar priznavali nijsmo in tudi ne bomo. Ha! Smešno! Dalje kaj pa v celi naši dolini, — in o tej smo mi vedno govorili, ne samo o „trgu“ samem — kaj tudi v tej ne najdete nobenega inteligentneža? — Za božje ime kaj vam je vendar v glavo palo, vse druge naše „gospode“ iz računa izpustiti? lep poklon ste jim učinili; ako bi bil jaz v njihovih kožah, na nobeno pojedino godovdanov bi Vas ne povabil, tako bi vas kaznoval. Vidite, vidite; kakor je iz vsega tega Vašega računa razvidno, ste Vi prvi kateremu se sme očitati da ne mislite „pedanj pred nos“. Pa mislite že kakor hočete, ali tega svesti si bodite, da ravno Vipavski družbinski kot, in doktorji brez diplome in z diplomom, in gospodki ki znajo sedaj občne navadne fraze „liberalen“ „svo-boden“, „kaj bo far“ itd. izrekovati; da ravno ti bodo tisti, kateri Vam bodo še pred ko ste si Vi to domišljevali v stanu, Vaše visoke rogove potolkli. Takrat se boste pričali kako nemirno lahko Vipava postane, veseli boste ako Vam bode mogoče iznebiti se, ter ne več nazaj priti v dolino „kvater-

ne" intelligence. Vi se drznete o zaupanji in uplivu pri volitvah govoriti ter trditi, da tisti, kateri so se drznili v Postojni brez najmanjše vednosti ljudstva občini Vipavo in Slap v narodnopolitičnih zadevah zastopati, gotovo nikakega zaupanja in upljiva imeli ne bodo?

Na to vam skratka zavrremo, da velikanski upljiv bodo ravno v Postojni pri zboru navzoči gospodje pri volitvah razvijali, samo da bi hoteli svoji nalogi zvesti ostati kar pa bodo. Oni niso v Postojni občini Vipavo in Slap zastopali, ampak zastopali so sami sebe in — našo slovensko idejo, od katere niti za las ne odstopimo, in rožljajte, bobnajte, "trobite" in delajte kar hočete in kolikor hočete. Ako nij zdaj po Vašem mnenju o "svobodomiselnih burji vipavski" ne sledu ne tiru, da, bo pa tem več o "svobodomiselnem viharju", katerega ravno vi "črni gospodje" prouzrokujete. Vederemo, kdo se zastonj peha, Vi ali vaši najnovejši "homines novi". Luka! prehitel si se.

Pustimo vso daljno polemiko o postonjskem shodu, ter spregovorimo le še par besedice o našem "Jurju", katerega ravno obdelani dopisnik, in pa oni enake baže, kateri pod naslovom "Izpod Nanosa" pisari, tako gorko umeta.

Za vse tisto, kar je gospod "Jurij" za naš narod že tistikrat storil, ko mi še "hlače nosili" nismo, hvaležna mu je in bode cela domovina, ali ravno to je vrag, da mi drugi, kateri zdaj hlače nosimo, in naj bode tudi, da smo jih ravno nositi začeli, — od vsacega naših zastopnikov, naših poslancev odločno in po pravici terjamo, da zdaj dela. Ako bi slonel naš deželni zbor na samih tacihih stebrih, kakoršen je "Jurij", gospoda, bodite prepričani, da bi se bil že zgrudil. Burk res da nikakih v deželnem zboru uganjal nij — to pa najbržje tudi nobeden drugi ne — ali tudi drugega nismo o njem nič slišali, kakor da je revno pri glasovanju ostajal, ter si sicer s svinčnikom muhe odganjal. Kaj, na tisto se opirate, kar je 6. grudna 1872. leta o deželni vino- in sadje-rejski šoli na Slapu zinil? — Kaj mar ne veste, da je bila to prva beseda, katero je za omenjeno Vipavo čez vse potrebno šolo v dobrem smislu spregovoril; med tem ko je bil pred njeni odločni nasprotnik le zaradi tega, ker nij ideja njegovi glavi izkipela? Kaj ne veste, da je še celo to, kar je v kaj revni besedi za slapsko šolo govoril, le na prošnjo in vabilo "očeta" storil proti lastni volji?

Vsa druga svoja dela cenite tudi previsoko. Kaj ne veste, da ima marsikdo tisto bolezen, kateri se nemški "Bauwuth" pravi? In ravno naš "Jurij" je eden tistih bolnikov; seveda ne more pri njem bolezen tako končati, kakor pri veliki večini drugih bolnikov, kateri pa iz lastnega žepa trosijo. Kar se sezidanja šole tiče, molčimo, vsa hvala. Ali ne tako gledé zvonika v Logu. Tisti denar, kateri se je za to delo izberačil in potrosil, obrnil bi se lahko na boljše, postavimo za ustanovitev okrajne bolnišnice ali kaj enacega. Na ponos zvonika v Logu, bodite prepričani, da nič ne držimo, že celo zaradi tega ne, ker je po besedah zastopnih mož "arhitektonični spektakel". Zdaj pridemo še le na pravo mesto, na novi farovž. Kaj prašate Vi dopisnik, ako smo mi za to umetnost, za to graščino denar sku-

paj spravili? — Da! mi smo ga skupaj spravili in sicer takrat, ko Vas v naši dolini še bilo nij. Vedite, da je bil ravno novi farovž tisti silni napad "Jurjeve" bolezni, kateri je nas tržane 19000 lepih goldinarjev več stal kakor je treba bilo, in kakor smo v stanu bili potrositi. Vi seveda niste navzočni pri dotičnih obravnavah — ako ravno se starim prištevate — pri katerih se je blagi ranjki "oberrihter" M. Dolenc kaj možato za to potezal, da bi se velika hiša zraven cerkve — zdaj Hrovatinova — za farovž kupila. Ona bi namenu popolnem ustrezala. Ona bi pa tudi namestu 40.000 le 21.000 gld. stala. Ne, njegova nij obveljala, kajti zaradi te opozicije si je revež tako sovraštvo — vse umetno storjeno — maščevalno-želnost na glavo nakopal, da je propadel, pa ne le to, sovraštvo je seglo še celo tako daleč, da je vsled tega več tisoč gld. lastnega premoženja — izgubil. Novi farovž se zdaj kakor kakšna graščina nad trgovcem dviga, spominja nas na lepi dolg, v katerega nas je trmoglavnost enega samega človeka spravila, spominja nas pa tudi na nemoralne škandale, kateri so se v njem godili, in zaradi katerih je vera pri nas toliko trpela, da bi veliko bolje bilo, da bi se nikdar ne sezidal.

Da stvarjenje taborja le "Jurju" pripisujete, je kar naravnost rečeno bedastost, kdo ne ve, da je še vsakega taborja ustanovitev več delavnih glav in rok zahtevala, in ne pa ene same osebe? Toliko Vam "gospodom" za denes z odkritim priznanjem, da ostanemo pri izjavi: "Juri" ne bo nikdar več naš deželni poslanec, naše geslo je in bode vedno: "Vse za narod, napredek in svobodo".

Domače stvari.

— ("Novice"), ki so sinoči izšle, so zopet prav humoristične.

— (Naši klerikalci so čudni patroni). Prijatelj nam piše: "Sl. Gospodar" očita dr. Ploju, da si je kot odvetnik nekoliko premoženja naredil; "Glas" se norčuje iz dr. Lavriča, da si nij nič pri odvetništvu nabral in mu dr. Tonklija protistavlja v izgled, češ, kako si ta advokat, vodja gorških klerikalcev z odvetniškim poslom denar kuje. "Očka" Souvan pa spet v "Novicah", kakor kmečki bahač v irhastih hlačah, s štebalami čez kolena in s turnčkasto lulo v ustih, na žep udarijo, da šmarni tolarji in plesnjive petice zažvenketajo in vprašajo potem "štimano" dr. Zarnika: No revše, potrkaj ti enkrat na svoj žep, če ti bo tako žvenkljal kakor pri meni, primaruha! — Res, človek ne ve, ali bi hodil bos in razcapan kakor sv. Krišpin, ali pa nališpan kakor perzijanski Šah, da bi bil bolj vreden te "brumne" in bogaboječje družčine.

— (V Ljubljani) je 19 doktorjev zdravilstva civilnega stanu, 17 vojaških doktorjev, 9 civilnih ranocelnikov, tedaj ze vsem 45 zdravnikov. Lepo število in vendar se bojimo kolere.

— (Društvo kranjskih zdravnikov) je pri obnem zboru 2. avgusta izvolilo gg. medicinalnega svetovalca dr. Stokla in prof. Valenta kot zastopnika društva pri zboru avstrijskih zdravnikov, kateri bode sredi meseca septembra.

— (L. Golja) je dobil mesto avskultanta na Kranjskem.

— (V ljubljanski čitalnici) razkazuje denes in jutri ob dveh popoldne in ob sedmih zvečer gospod Nikola Arsenović krasne svoje slike jugoslovanskih nošenj in narodnih oblek, katere je naslikal potovajoč po vseh jugoslovanskih krajih in jih misli na Dunaji v posebnih zvezkih izdati. Ker je imel g. Arsenović v svojem patrijotičnem delu velike žrtve, priporočamo ga izdatni podpori tukajšnjih Slovencev.

— (Vranska narodna čitalnica) napravi 18. t. m. kakor vsako leto — besedo v slavo rojstvenega dne presvitlega cesarja, tombolo in ples. — Ker je to dan, katerega se vsak lojalen Avstrijanec raduje, vabi odbor narodne čitalnice uljudno vse rodoljube, kakor tudi druge lojalne državljane bližnje in daljne k tej vzajemni svečanosti, da bo s tem sijajnejša. Odbor.

— (Iz Maribora) je prestavljen prof. Standfest v Gradec.

— (Ciganje) so zadnji petek zvečer v neki hiši na Viči pri Ljubljani ukrali 30 gld. denarja in odšli proti Kamniku.

— (Iz Novega mesta) se nam piše 3. avg.: Včeraj je bila tukaj ploha, poškodovala sicer nič nij, a tudi ne bi veliko poškodovati imela, ker je toča 19. o. m. vse pokončala, kar je raslo na 500 oralov. A strela je ubila konja pred kosarno; mož na vozu je nekaj pretresa dobil, ali zakopan v prst, je zopet ozdravil. Pravijo, da je šaljiva žena njegova baje rekla: Škoda, konj je še le 3 leta star, dedec pa 60.

Razne vesti.

* (Kolera) se je pokazala že na Hrvaškem v vaseh Krapje in Drenovbok na Savi. V prvi vasi je umrlo 2. t. m. deset ljudi.

* (Štiri osebe utonile.) Zvečer 3. avgusta se poda v Trstu sedem oseb v ladijo, ki je imela prostora komaj za tri; zraven tega pa je bila ta družbica tudi precej vesela. Peljala se je z jadrji, a blizu svetilnika se začne zaradi hudega vetra barka zibati. Čuvaj na svetilniku poroči kapitanatu luke takoj o žugajočej nevarnosti; pošlje se nemudoma več brodnikov na pomoč s pogubo borečim se sedmerim osobam. A predno pridejo brodniki do zibajoče se ladije, se ta obrne, da padejo v morje ljudje, ki so si toliko zabave obetali. Tri rešijo piloti, štirje utonijo. Eno truplo so dobili kmalu iz vode, o drugih treh nij duha ni sluba.

* (Orjaška trta.) Na dvoru neke španske hiše se nahaja gotovo največja vinska trta, kar jih je na svetu. Deblo te trte, ki se je posadila pred 48 leti, ima pri tleh v okrožji nad 15'. Osem čevljev od tal se začno mladike, ki se vodoravnih špalirjih prijemajo. Grozdja ima vsako leto 100 do 120 centov; 2 do 6 funtov teški grozdi uže niso nič posebnega. Trta raste na holmčku, in se jej nikdar nij gnojilo. Neka druga trta, ki ne raste daleč od nje, in se je posadila pred 15 leti, bode valjva še večja, in ima tudi finejši sad!

* (Soproga za dva poliča vina.) V Vaslu je sedel pretečeni teden v gostilni berač, ter se veselil pri kupi vina, koje je plačal s priberačenimi novci. Namah se pomnoži družčina z nekojimi črnimi sinovi iz puste, ki so tudi iskali krepila za se in za svoje soproge. Berač počne kmalu govoriti z nekim ciganom, ter mu povdarja, da bi mu njegov položaj ne bil tako tužen, da bi le ljubeznjivo soprogo imel. Besede beračeve cigana tako ganejo, da mu ponudi svojo soprogo, da-li mu plača dva poliča vina. "Lagljeje žene ne morem dobiti", deje prosjak,

pokliče krčmarja, ki takoj nátoči doto, in kup je bil narejen. Čiganka se ne brani, nego pomaga piti doto, ter odide potem z veseljem novim soprogom.

Poslano.

Kmalu bodo jeli ljudje vprašati: „Kaj dela ljubljanski Sokol?“ „Ali že spi, ali bode še le zaspal?“ V tako važnih časih kakor so sedaj, pa se društvo, katero ima dosti upljiva pri kmetskem ljudstvu, je skoro vseh izletov odpovedalo. V prejšnjih časih napravljalo je društvo po deset do dvanajst izletov v letu, a letos smo že v mesecu avgustu, pa še niti enega pravega nijsmo imeli. Akoravno so vladne zapreke proti društvu, vendar bi se lahko napravljali izleti saj tako, kakor se je pri zadnjem običnem zboru sklenilo. Končno apeliramo na slavní odbor „Sokola“, da naj pazi, da ne zaspí sčasoma celo društvo, temveč naj skrbi, da bode kmalu kak izlet, da se ne bode sem ter tje slišalo govoriti, da so nam nemškutarji kakor tudi vlada toliko časa nagajali, da so društvo spravili na propad — Da pa imajo udje „Sokolovega društva“, ako plačujejo v blagajnico, tudi radi kako veselo uro, to je razumno samo po sebi. Več Sokolovcev.

Tuji.

5. in 6. avgusta.

Evropa: Laubenheimer, Cubelič iz Karlova. — Mauar, Conighi, Belinuti, Koman iz Trsta. — Sušnjak iz Zagreba. — Nussa, Abraham z gospo iz Kopenhagena. — Baruskovič iz Nov. Sada. — Lidenman iz Kamnika.

Pri Elefantu: W. Leitenau, Stafler, dr. Šuti, Buchberger, Kuvasag z gospo, Kalister, Vaduo, Gorjup iz Trsta. — Rozman iz Gotttrba. — Tavčar iz Doba. — Miheti iz Gorice. — Doležal iz Tesnovice. — pl. Knežavič iz Pole. — Kopel, Razali, dr. Jenko, Šule iz Dunaja. — Marsy iz Stuttgarta. — Raduke z gospo iz Berolina. — Kosmač, Budnar iz sv. Gore. — Zagor, Mali iz Medvod. — Irgl z gospo iz Trbovlj. — Fried iz Pelprimnov. — Šmid iz Pulja.

Pri Malléi: Šmid, Bruner, Lang iz Dunaja. — Gr. Brandies z družino iz Maribora. — Gr. Jančič iz Slavonije. — Praskovič gr. iz Nasich. — B.

Lud, Ström iz Kaniže. — Šulheim z gospo iz Grignane. — Torre s hišno iz Cividale. — Princ iz Frankobroda.

Pri Zamorei: Elsner, Vucaro z gospo iz Udine. — Bučar iz Novega mesta. — Pader iz Postojne. — Krobičar iz Benetk. — pl. Hilmajer z gospo in hčerjo iz Zagreba. — Knefel iz Sopronja

Tržne cene

v Ljubljani 6. avgusta t. l.

Pšenica 6 gl. 60 kr.; — rež 4 gl. 30 kr.; — ječmen 3 gl. — kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 70 kr.; — prosó 3 gl. 40 kr.; — koruza 3 gl. 80 kr.; — krompir 2 gl. 20 kr.; — fižol 5 gl. — kr.; — masla funt — gl. 50 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2²/₃ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 30 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 80 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 6 gl. 80 kr.; — mehka 5 gl. 20 kr.

Dunajska borza 6 avgusta

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gl. 20	kr
Enotni drž. dolg v srebru	72	80
1860 drž. posojilo	101	25
Akcije narodne banke	976	—
Kreditne akcije	227	—
London	111	30
Napol.	5	83
G. k. cekini	—	—
Srebro	107	75

Broj 302.

Razpis.

Na šestrazredni ljudski šoli v Ptui ste izpraznjeni dve učiteljskini službi s plačo 480 gl. Prva učiteljica dobiva še 60 gl. letne doklade.

Prosilke naj svoja pravilno obložena prosila predpisanim pōtem pošljejo do 12. septembra 1873 krajnemu šolskemu svetu v Ptui.

Krajno šolsko svetovalstvo v Ptui,

1. avgusta 1873.

(203—2)

Trautvetter.

Mizarski pomagači.

V tovarnici podnic (Parquetten-Fabrik) v Petrobrdu pri Železnikih se vzame več mizarskih pomagačev za dobro plačo v stalno delo. (205—2)

OZNANILO.

Županstvo v Sežani naznanja, da so sežanski sejmi zaradi bližajoče se kolere vstavljeni, dokler se ne bode vstavljenje preklicalo. (208)

Br. 47 s. st./1873.

Oglas.

Podpisati kr. javni bilježnik kao sudbeni povjerenik daje ovim na znanje, da je kr. sudbeni stol Varaždinski na molbu Vjekoslava Glojnarica odlukom od 9. srpnja t. g. pod br. 2769 dozvolio

dobrovoljnu javnu dražbu žitka, vina, i blaga

na ostavinu Makse Glojnaric spadajućeg, te na dobru Paulovec nalazećeg se. Za održavanje te dražbe ustanovljuje se ročište na dne 12. kolovoza i sliedeće dane t. g. prije i poslie podne u dvoru dobra Paulovec, na koje se pozivaju svikolici, koji što kupiti žele tim dodatkom, da će se pojedine stvari samo uz gotov novac najviše ponudivšemu predati, nu izpod procjenbene svote se nijedna prodati neće.

V Krapini, 27. Srpnja 1873.

Kr. javni bilježnik kao sudbeni povjerenik: (199—3) Josip Malcen.

„Národna tiskarna“

v Ljubljani,

v Tavčarjevi hiši, hōtel Evropa, na celovški cesti,

v Mariboru,

v koroški ulici, Pöschl-novi hiši, šte. 229,

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je popolnem z najnovejšimi pismenkami in olupšavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi in brzotiskalnicami ter drugimi stroji oskrbljena, in da je v stanu, vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni izvršiti.

Tiskarnica se priporoča posebno za: časopise v vseh velikostih, letna sporočila, literarna dela, koledarje, brošure, računska poročila, zapiske blaga, zapisnike cen, zapisnike društvenih udov, kataloge, račune, fakture, glave na pismeni papir, cirkulare, menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, mrtvaške ali parte-liste, vizit-karte, — dalje vse sorte formulare in tabele za c. k. urade, advokate, notarje, železno-cestne in cestno-vozne liste, oznanila za prilepljenje na ogle, v mali in največji obliki, kakor vse tu ne naštete v strok tiskanja spadajoče stvari.

Končno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na

zalogo tiskanih formularov

in priporoča: velike dnevne zapisne knjige, 3kratne in 2kratne ekspenzare, oglatljene in vložne pole, interimske liste, slovensko in nemško, pooblastila, na celi ali pol poli, slovensko in nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, notarski repertorium in druge formulare.